

Töötajate ja ettevõtte intellektuaalomandi edukas juhtimine

Martin Hanson

Eesti Intellektuaalomandi
ja Tehnoloogiasirde Keskus

Ettevõtte intellektuaalne omand

Laias laastus on ettevõtte IO kogu tema mittemateriaalne vara, so kõik millel puudub füüsiline vorm, kuid millel on väärtus.

Kaitsta on mõtet vaid sellist IO-d, millel on väärtus täna või tulevikus.

Eesti Intellektuaalomandi
ja Tehnoloogiasirde Keskus

Intellektuaalomandi liigid

- ▶ Registreeritav intellektuaalomand
 - ▶ Tööstusomandi eri liigid
 - ▶ Leiutised
 - ▶ Kaubamärgid
 - ▶ Tööstusdisaini lahendused
 - ▶ Geograafilised tähised
- ▶ Mitte registreeritav intellektuaalomand
 - ▶ Autoriõigused ja kaasnevad õigused (Eestis)
 - ▶ Ärisaladused

Eesti Intellektuaalomandi
ja Tehnoloogiasirde Keskus

Kaubamärgid

- ▶ Eristab ühe isiku kaupa või teenust teise isiku samaliigilisest kaubast või teenusest
- ▶ Kaubamärk peab olema graafiliselt kujutatav
- ▶ Annab kaubamärgi omanikule ainuõiguse märgile
- ▶ Kaubamärki peab kasutama
- ▶ Pikendatakse Eestis 10-aastaste perioodide kaupa

Eesti Intellektuaalomandi
ja Tehnoloogiasirde Keskus

Ärisaladus

- ▶ KonkS - Ärisaladuseks loetakse niisugune teave ettevõtja äritegevuse kohta, mille avaldamine teistele isikutele võib selle ettevõtja huve kahjustada, eelkõige oskusteavet puudutav tehniline ja finantsteave ning teave kulude hindamise metoodika, tootmissaladuste ja -protsesside, tarneallikate, ostumüügi mahtude, turuosade, klientide ja edasimüüjate, turundusplaanide, kulu- ja hinnastruktuuride ning müügistrateegia kohta.
- ▶ Uus TOS eelnõu - Ärisaladus on teave, mis vastab järgmistele nõuetele:
 - ▶ see on salajane selles tähenduses, et teave ei ole kogumis või üksikosade täpses paigutuses ja kokkupanus üldteada või kergesti kättesaadav nende ringkondade isikutele, kes tavaliselt sellist laadi teabega tegelevad;
 - ▶ sellel on kaubanduslik väärtus selle salajasuse tõttu;
 - ▶ ärisaladuse omanik on asjaoludest lähtuvalt võtnud vajalikke meetmeid, et hoida teavet salajas.

Ärisaladus

- ▶ Ei anna omanikule niivõrd laia õiguskaitset, nagu seda pakuvad teised tööstusomandi alaliigid, kuna ei saa keelata teistel isikutel kasutada või avalikustada teavet, milleni nad on jõudnud iseseisvalt.
- ▶ Ärisaladuse kaitse sarnaneb autoriõiguse kaitsele - saab kaitse peale loomist, kuid kehtivuse aeg on seotud lepinguliste sätetega.
- ▶ Ärisaladuse kuritarvitamine on keelatud konkurents ja karistatav.

Autoriõigus

- ▶ Autoriõiguse kaitse tekib kohe peale teose loomist ja eraldi registreerimist ei vaja
- ▶ Autoriõiguse tekkimiseks on vajalik, et looming täidaks järgmised kriteeriumeid:
 - ▶ Originaalsus;
 - ▶ Kunsti või teaduse valdkonnas;
 - ▶ Väljendatud mingis objektiivses vormis.
- ▶ Lisaks kunsti- ja teadusteostele kuuluvad autoriõiguse kaitse alla Eestis ka tarkvara, andmebaasid jms.
- ▶ Autori varalised õigused kehtivad Eestis 70 aastat peale tema surma.

Eesti Intellektuaalomandi
ja Tehnoloogiasirde Keskus

Leiutised

- ▶ Eestis kasulikud mudelid ja patendid
- ▶ Peavad olema uued, omama leiutustaset ja tööstuslikult kasutatav
- ▶ Patendi- ja kasuliku mudeli omanik saab
 - ▶ keelata kolmandatel isikutel leiutist valmistada, kasutada, müügiks pakkuda, müüa. Juhul, kui patenditud on protsess, on keelatud selle kasutamine tootmises.
 - ▶ Müüa või litsentsida oma õigused.
- ▶ Kehtivusaeg patendil - max 20 aastat ja kasulikul mudelil max 10 aastat

Eesti Intellektuaalomandi
ja Tehnoloogiasirde Keskus

Tööstusdisain

- ▶ Tööstusdisaini lahendus on toote **tasapinnaline või ruumiline väliskujundus**.
- ▶ Tööstusdisainilahenduse omanikul on **ainuõigus** valmistada tööstusdisainilahenduse järgi tooteid, levitada, müüa, müügiks pakkuda või eelnimetatud eesmärkidel importida, eksportida ja ladustada registreeritud tööstusdisaini-lahenduse järgi valmistatud tooteid.
- ▶ Tööstusdisaini lahenduse õiguskaitse max pikkuseks on 25 aastat

Eesti Intellektuaalomandi
ja Tehnoloogiasirde Keskus

Milka

THIS
SICK
BEAT

Ettevõtte IO strateegia loomine

- I. Milline on ettevõtte teadmiste ja oskuste kogum?
 - II. Mis teeb teid eriliseks?
 - III. Kas see on kaitstud?

Eesti Intellektuaalomandi
ja Tehnoloogiasirde Keskus

Ärisaladuse puhul

- ▶ Töö- ja võlaõiguslike lepingute sätteid
- ▶ IT turvet
- ▶ Füüsiline turve
- ▶ Võimet oma õigusi ka hiljem jõustada
- ▶ Soovi müüa oskusteavet
- ▶ Konkurentide tegevus

Eesti Intellektuaalomandi
ja Tehnoloogiasirde Keskus

Tööstusomandi puhul

- ▶ Omandiküsimused
- ▶ Tähelepanu uurimustööde/arenduse tellimisel
- ▶ Omanik saab piirata teiste tegevust
- ▶ Tööstusomand kui investeering
- ▶ Kaitse geograafiline ulatus
- ▶ Kaitse ajaline ulatus
- ▶ Litsentseerimine

Eesti Intellektuaalomandi
ja Tehnoloogiasirde Keskus

Autoriõigused

- ▶ Aina enam õigusrikkumisi ja vaidluseid
- ▶ Tarkvarakaitse
- ▶ Autoriõiguste klauslid töölepingutes
- ▶ Autoriõiguste komisjon

Eesti Intellektuaalomandi
ja Tehnoloogiasirde Keskus

Litsentseerimine ja turuseire

a) Litsentside sisseost

Eesmärk: Õigusliku takistuse kõrvaldamine, kui kehtiv patent osutub takistuseks projekti läbiviimisel või tulemuste rakendamisel. Käesoleval ajal ei ole teada litsentside sisseostu vajadus.

b) Litsentsimüük

Eesmärk: Projekti tulemuste rakendamine, tulu saamine tulemuste kommercialiseerimisest.

Pidev turuseire patendi- ja kaubamärgiuuringutega

Eesti Intellektuaalomandi
ja Tehnoloogiasirde Keskus

Täna kuulamast!

Eesti Intellektuaalomandi
ja Tehnoloogiasirde Keskus